

Přísevy travních porostů se Vám vyplatí

V České republice je téměř 1 mil. ha trvalých travních porostů, které jsou v současné době využívány z převážné části extenzivně. Vzhledem k faktu, že ročně ubývá až 20 000 ha zemědělské půdy v těch nejlepších lokalitách, představuje intenzivní využívání travních porostů nejjednodušší možnost nárůstu produkce hmoty, kterou je možno použít v bioplynových stanicích nebo jako kvalitní krmení pro dobytek, zejména dojnice.

V tomto materiálu Vám chceme nastínit nejdůležitější kroky a postupy k úspěšnému zvládnutí přísevu či obnovy, vyčíslit přínosy správně provedeného přísevu a současně nabídnout nejlepší řešení po stránce optimální volby travních a jetelotravních směsí. Touto cestou bychom chtěli poděkovat specialistům na pícninářství z MENDELU v Brně a VSTE Jevíčko za jejich příspěvky a cenné rady, které nám laskavě poskytli při tvorbě tohoto materiálu.

Přísev *VS.* obnova

Přísev je vhodný v následujících případech:

**Konečný efekt =
2-3 násobný nárůst
produkce hmoty**

- rychlá oprava poškozených porostů (hraboši, sucho, vymrznutí, divoká prasata)
- prodloužení životnosti porostů
- zvýšení kvality travního drnu u starších porostů doplněním chybějících málo vytrvalých druhů
- prevence zaplevelení mezerovitých porostů
- pokud není možné provést radikální obnovu (svažitě a kamenité pozemky, blízkost vodních zdrojů, legislativní omezení; potřeba produkce píce v roce obnovy/zlepšení porostů atp.)

Radikální obnova orbou se využívá zejména u degradovaných porostů s nízkým zastoupením kulturních a vysokým zastoupením plevelných a málo hodnotných druhů.

- nejjistější cesta ke zvýšení produkce, dokáže navýšit produkci na maximum
- zaručuje lepší podmínky pro vzházení vysetých semen a počáteční vývoj rostlin
- zajistí srovnání nerovností
- umožňuje zlepšení půdního prostředí zaoráním hnoje a vápence
- výběr mezi chemickou bezorebnou obnovou či radikální obnovou orbou

**TOLIK VÁM NEDÁ
ŽÁDNÁ BANKA**
**z 3 500 Kč
získejte až 60 000 Kč**

POROVNÁNÍ VÝHOD OBNOVY A PŘÍSEVU

	OBNOVA	PŘÍSEV
Náklady na provedení	●	●●●
Řešení velmi zdegenerovaných porostů	●●●	●
Oprava nerovností pozemku	●●●	●
Navýšení produkce hmoty	●●●	●●●

Popis: ●●● velmi vhodné, ● vhodné, ● neřeší

Výsledky případové studie

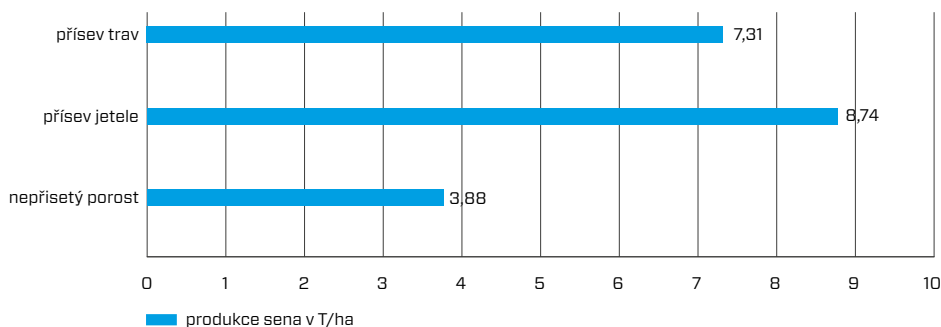
EKONOMIKA PŘÍSEVŮ

	NEL	Produkce sena z ha	Tržby za seno z ha	Produkce mléka na ha	Produkce mléka v CZK / ha
	MJ/kg	Koeficient přepočtu sušiny na seno 1,177	Průměrná prodejní cena sena: 150 Kč/q		Průměrná výkupní cena mléka, červenec 2015: 7,40 Kč/l
kontrola	5,3	3,8841	5.826 Kč	3.300 kg	24.420 Kč
přísev jetele	5,85	8,74511	13.118 Kč	8.201 kg	60.688 Kč
přísev trav	5,47	7,30917	10.964 Kč	6.409 kg	47.428 Kč

Zdroj: Jevíčko, 2012

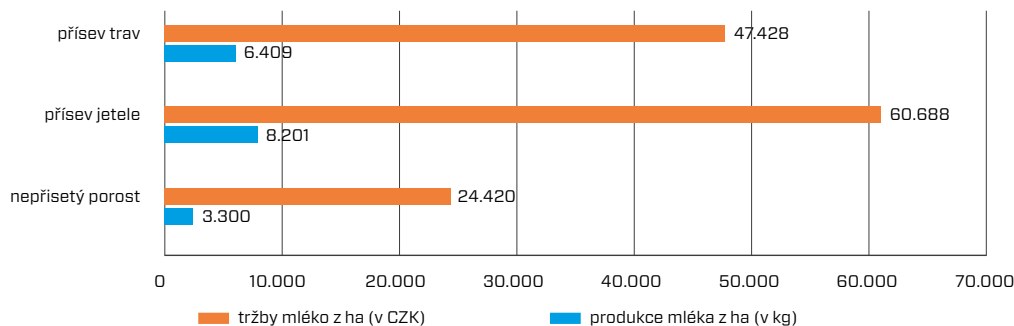
Potřeba NEL na 1 l mléka: 3,13 MJ/kg + záchovná krmná dávka.

PRODUKCE SENA Z HA

Případová studie nám ukazuje, že přísevem se dá výrazně navýšit produkce na ha v porovnání s nepřisetými porosty. U sena je to např. navýšení 2,25x oproti nepřisetým porostům, tj. na 8,74 t, což představuje nárůst o **4,86** tun sena v případě přísevu jetelem lučním, nebo nárůst na 7,31 tuny, tj. o **3,43** tuny v případě přísevu trav.

PRODUKCE MLÉKA Z HA (V KG)

Pokud vezmeme v úvahu NEL potřebnou pro produkci mléka včetně záchovné dávky 650 kg dojnice, dostaneme se přísevem jetele k možné výrobě mléka z 1 ha až na 8 201 l v případě přísevu jetelem lučním, což činí v peněžním vyjádření možnou tržbu za mléko z 1 ha až 60 688 CZK, u přísevu trav potom 6 400 l z 1 ha, což dělá tržby v mléce 47 428 CZK/ha. Dosahovaná realizační cena za 1 l mléka – 7,40 CZK.

Pozn. Přísevy byly uskutečněny na VSTE Jevíčko, 2012

7 kroků k úspěšnému přísevu:

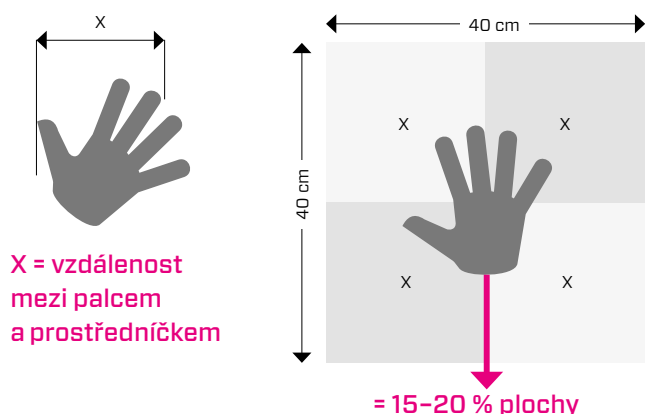

1. Vyberte vhodný termín

Nejvhodnější období je z důvodu příznivých vláhových poměrů brzy na jaře nebo po 1. seči – ideálně s využitím Medardovských dešťů. Lze však využít celé vegetační období až do poloviny září, pokud je zajištěna dostatečná vlhkost půdy.

2. Připravte porost na výsev

Mechanicky nebo chemicky oslabte stávající porost, zásah proveďte na podzim. Původní porost by měl být mezerovitý, s alespoň 20% prázdných míst, což odpovídá ploše ruky na čtverci o straně odpovídající dvojnásobné vzdálenosti mezi konci roztaženého palce a prostředníku ruky. (**Aulendorfská metoda viz obr.**)

X = vzdálenost
mezi palcem
a prostředníkem

= 15-20 % plochy

Na povrchu půdy nesmí být vrstva stařiny, která brání kontaktu přisetých semen s půdní vláhou a zastiňuje vzešlé semenáčky. Na stanovišti musí být zajištěny odpovídající podmínky, což se týká zejména pH půdy, které bývá často příliš nízké a je třeba ho s předstihem upravit vápněním. To je důležité zejména pro jeteloviny, u nichž kyselá půdní reakce limituje biologickou fixaci dusíku. V řadě případů je třeba doplnit hnojením nízkou zásobu dostupného fosforu, draslíku a hořčíku.

3. Vyberte odpovídající druhové složení travní směsi

K zabránění zaplevelení použijte rychle vzcházející druhy s vysokou konkurenční schopností a vysokou produkcí kvalitní píče. Dbejte, aby vzcházející rostlinky nebyly potlačeny původním porostem.

Viz **Naše nabídka travních směsí**.

4. Proveďte přísev vhodným secím strojem

Výsevek 15–25 kg/ha.

5. Sesečte stávající porost

Po vzejití přisetých semen sesečte stávající porost dříve, než starý porost nové vzcházející rostlinky zastíní a potlačí. Pro úspěšný vývin mladých rostlin je limitující dostatek půdní vláhy a světla v přízemní vrstvě. Původní porost sklidte přibližně 4 týdny po přísevu při výšce do 25 cm.

6. Porost přihnojte dusíkem

Přihnojte roční dávkou 150 kg N/ha u porostu bez trav, při zastoupení jetelovin do 30 % dostačuje dávka 60 kg N/ha. Nepřihnojte ale bezprostředně před a po přísevu. Původní porost s vyvinutým kořenovým systémem dokáže živiny využít mnohem rychleji než vzcházející rostliny. Ty jsou naopak hnojením potlačovány.

7. Seče před pastvou

Po zapojení začněte porost využívat, ale před pastvou je dobré provést alespoň 2 seče pro dobré zakořenění rostlin a odnožení.

DOPORUČUJEME

Druhy vhodné pro přísevy:

Jeteloviny jsou v našich podmínkách nejefektivnější složkou přísevů, protože dokáží poskytovat vysokou produkci kvalitní píce bez dusíkatého hnojení (symbiotická fixace dusíku až 200 kg ha⁻¹) i v období přísušků (hluboký, kůlový kořen). Také ostatní živiny dokáží jeteloviny získat z obtížně dostupných forem snadněji než trávy.

Jetel luční je nejvhodnějším druhem pro přísevy, jeho poměrně velká semena rychle vzchází a po výsevu se rychle vyvíjí. Dokáže se konkurenčně prosadit v porostu s travami.

Vojtěška setá má poměrně vysoké nároky na kvalitu půdy (nesnáší mělké, kyselé a občasně zamokřené půdy). Existují však případy úspěšného přísevu vojtěšky do lučních porostů, kdy po překonání kritického období po vzejití dosahuje vyšší vytrvalosti a tolerance vůči suchu než jetel luční.

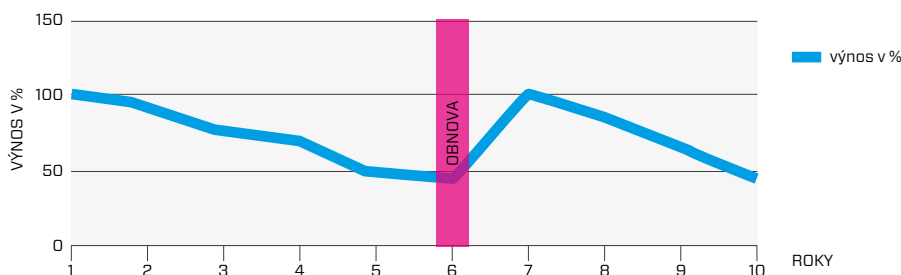
Z travních druhů jsou vhodné zejména **festulolium, jilek vytrvalý, jilek hybridní**, které po přísevu rychle vzchází a rychle se vyvíjí. Vyžadují však dostatek vláhy a živin v půdě, což je v našich podmínkách často obtížně dosažitelné.

Dalšími hojně využívanými druhy jsou **kostřava rákosovitá a kostřavovitě hybridy**. Jejich hlavní předností je vysoká vytrvalost a dobrá produkce píce i v suchých podmínkách. Naopak nevýhodou je pomalejší počáteční vývin a omezené použití pro pastevní porosty (selektivita zvířat). **Bojínek luční, kostřava luční a srha laločnatá** jsou rovněž vyhovující.

ORIENTAČNÍ NÁKLADY NA PŘÍSEV

cena přísevu	Kč/ha
služba setí	1.200 Kč/ha
cena osiva	2.125 Kč/ha
CELKEM	3.325 Kč/ha

VÝVOJ VÝNOSŮ U TRVALÝCH TRAVNÍCH POROSTŮ

Wytrvalost intenzivních druhů je omezena na 4–5let, proto by se obnova či přísev měly po této době opakovat.

OVĚŘENO PRAXÍ

„Před čtyřmi roky jsme začali s pravidelnými obnovami trvalých travních porostů. Objem píce získané z obnovených porostů se několikanásobně zvýšil a do budoucna počítáme s každoroční obnovou asi 20 % ploch.“

Ing. Rostislav Mazel
Bobrovská a.s.

„V krmné dávce nám chybělo dostatečné zastoupení trav, proto jsme se rozhodli jít cestou intenzivní výroby a přiseli téměř 95 ha trvalých travních porostů speciální travní směsí. Produkce senáže se nám zvýšila na více než dvojnásobek. Změnou krmné dávky se zlepšil nejen zdravotní stav, ale i zabřezávání, což vedlo k úspoře nákladů za veterinární a plemenářské služby.“

Jiří Novák
Zemědělská a.s. Horní Krupá

NAŠE NABÍDKA CERTIFIKOVANÝCH SMĚSÍ PRO PŘÍSEVY

Travní směsi vhodné pro přísevy:

Travní směsi pro Vás navrhujeme tak, aby vyhovovaly účelu využívání (louky, pastviny, intenzivní na orné půdě) a také stanovišti (vlhko, sucho). Do směsí jsou používány výkonné travní druhy, které v případě optimálních podmínek zajistí dostatečnou produkci hmoty a při dodržení technologické kázně vysokou kvalitu píce.

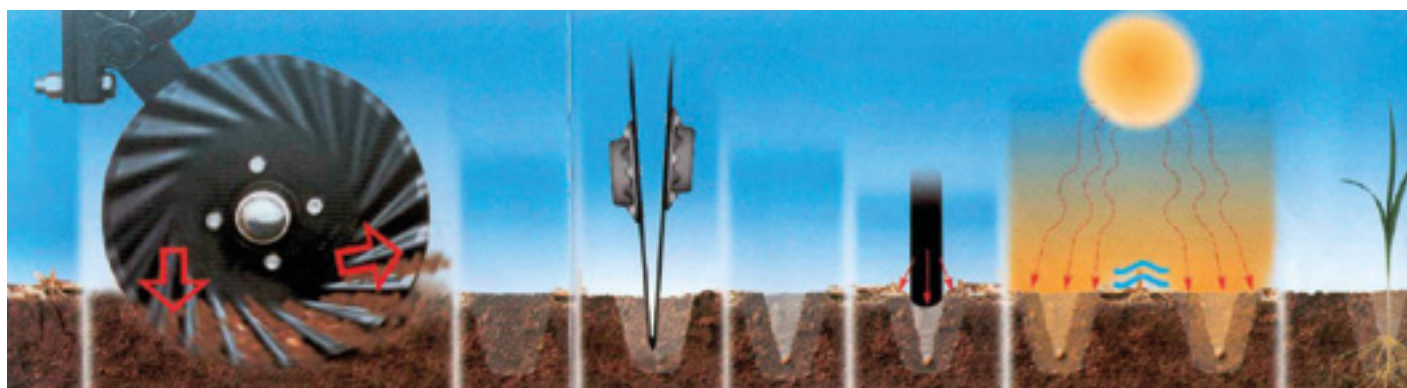
- **PŘÍSEV TRAVNÍCH POROSTŮ** – speciální složení směsi pro přísev travních porostů obsahující vysoký obsah jetele lučního je doplněno hlavními travními druhy
- Pro obnovu či přísevy dále doporučujeme následující **katalogové směsi**:
 - Luční směs do sucha SPECIAL
 - Luční směs do vlhka SPECIAL
 - Luční směs do sucha
 - Luční směs do vlhka
 - Jetelotravní směs
 - Pastevní směs
 - Luční směs do sucha bez jetelovin
 - Pastevní směs pro koně
 - Vojtěškotravní směs
 - Energetická směs
 - Intenzivní směs
- **Travní směsi na míru** – jsou sestaveny ideálně podle potřeb stanoviště a způsobu využívání, každá směs je originál.

Doporučené travní směsi najdete také v aktuálním katalogu Osiv píce a zemědělských směsí AGROKOP HB.

VYUŽIJTE MOŽNOSTI ZÁSEVU SLUŽBOU

Ve spolupráci s našimi partnery, kteří disponují kvalitní specializovanou technikou pro přísevy travních porostů, Vám nabízíme možnost výhodného pronájmu bez nutnosti vysoké investice do jednoúčelového secího stroje. **Bližší informace o technologiích a cenách Vám rádi podají naši odborní regionální zástupci.** Doporučujeme Vám koncept přísevů trvalých travních porostů vyvinutý prodejcem techniky P&L Biskupice, který speciálně upravil secí stroj STP300 pro přísevy travních porostů.

příprava setového lůžka krojidly

Přínosy a efektivita přísevů travních porostů

- + **nárůst produkce sušiny** píce a jednotlivých složek, zejména proteinu, z 1 ha plochy (až 2 tuny bílkovin z 1 ha je možno ušetřit za nákup sojového šrotu)
- + přísev je **3-4 x levnější než klasická obnova spojená s orbou**, úspora nákladů na zpracování půdy a aplikaci herbicidů
- + při přísevech s jetelem dodatečně obohatíme půdu o velké množství levného dusíku – až o 200 kg N/ha
- + omezení rizika eroze a ztráty organické hmoty a živin po kultivaci půdy
- + možnost zlepšení porostů na silně svažitých a kamenitých pozemcích
- + vyšší produkce hmoty v sušších periodách, pokud jsou přiseti druhy s hlubokým kořenovým systémem – jetelem lučným, kostřavou rákosovitou nebo festuloidními Festulolii (Felina, Hykor)
- + dokáže efektivně navýšit produkci
- + doplní se chybějící kulturní druhy (jetele, jílky, kostřavy)

1. Travní porost s vysokým podílem mechu a kostřavy červené není bez adekvátní přípravy pro přísev vhodný

2. Řídký a mezerovitý porost vhodný pro přísev

3. Úspěšný přísev směsi s dominancí jetele lučního do trvalé louky

Závěr:

Pokud se rozhodnete pro přísev nebo radikální obnovu travních porostů, určitě se Vám toto rozhodnutí vyplatí. Při minimálních vstupech necelých 3 500 CZK/ha je možné zajistit nárůst produkce mléka z jednoho hektaru až na 47 000 CZK přiséváním trav nebo dokonce až 60 000 CZK při přísevech s jetelem lučným. Předpokladem je dokonalé zvládnutí celého řetězce od zasetí přes sklizeň, skladování, případně konzervaci krmiv, až po zkrmování kvalitnímu plemennému stádu s vysokou konverzí krmiva.

Rozhodujícím momentem ekonomiky bude realizační cena za 1l mléka, kterou ovšem nemůžeme přímo ovlivnit, a proto Vám přejevíme ať je vyšší než 7,40 CZK /l mléka jako je v kalkulacích naší případové studie.

Zdroje:

Doc. Ing. Stanislav Hejduk, Ph.D., Mendelova univerzita v Brně, Ing. Alois Kohoutek, CSc, VSTE Jevíčko a veřejně dostupné materiály
Použité foto: Pavel Polášek, Stanislav Hejduk, MENDELU Brno

AGROKOP HB

www.agrokop.com

E-mail: travnismesi@agrokop.com

Tel.: 777 772 066 nebo 603 193 694

